

ΑΡΘΡΟ

Οι πολιτικές αποφάσεις υπονομεύουν την πρόσβαση σε νέες θεραπείες

του **Μιχάλη Χειμώνα**,
Γενικού Διευθυντή του
Συνδέσμου Φαρμακευτικών
Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ)

Οι δαπάνες υγείας στην Ελλάδα παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ, με τη δημόσια χρηματοδότηση να ανέρχεται στο 5,3% του ΑΕΠ, έναντι 8,4% στην ΕΕ, ενώ η χρηματοδότηση της φαρμακευτικής δαπάνης παραμένει μία από τις πιο κρίσιμες προκλήσεις. Η υποχρηματοδότηση της φαρμακευτικής δαπάνης, από την εποχή των μνημονίων (2010-2018) και της οικονομικής κρίσης και μετά, στη χώρα μας, έχει ως αποτέλεσμα την υπερφορολόγηση των φαρμακευτικών επιχειρήσεων μέσω των υποχρεωτικών επιστροφών (clawback και rebates), αλλά και των ασθενών. Η ανεπαρκής χρηματοδότηση από πλευράς της Πολιτείας –αφού το κενό καλύπτεται από το θηριώδες ύψος των υποχρεωτικών επιστροφών–, οι διαδοχικές στρεβλώσεις, η καθυστέρηση υλοποίησης μεταρρυθμίσεων και η μη αποδοτική χρήση των διαθέσιμων πόρων απειλούν τόσο τη βιωσιμότητα

των φαρμακευτικών επιχειρήσεων –αλλά και του ίδιου του συστήματος υγείας– όσο και την πρόσβαση των Ελλήνων ασθενών σε νέες, καινοτόμες θεραπείες.

Σε επίπεδο συνολικής δαπάνης, φαίνεται πως η Ελλάδα, συγκρινόμενη με ένα δείγμα χωρών (συμπεριλαμβανομένων των χωρών του Ευρωπαϊκού Νότου), είναι ουραγός στη δημόσια φαρμακευτική δαπάνη ανά κάτοικο, ενώ ανύθετα εμφανίζει μία από τις υψηλότερες συνολικές δαπάνες. Σύμφωνα και με τα πιο πρόσφατα στοιχεία του IOBE, η συνολική φαρμακευτική δαπάνη (εξωνοσοκομειακή και νοσοκομειακή) για το 2023 διαμορφώθηκε σε 7,5 δισ. ευρώ, και για το 2024 εκτιμάται στα 8,5 δισ. ευρώ, εκ των οποίων μόλις 3,0 δισ. καλύπτονται από το Δημόσιο. Η φαρμακοβιομηχανία συμμετέχει με περίπου 4,6 δισ. ευρώ (πάνω από 50%) μέσω υποχρεωτικών επιστροφών και εκπτώσεων (clawback και rebate), ποσό που ξεπερ-

1. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΥΠΟΝΟΜΕΥΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ...

Μέσο:ΡΗ Β

Ημ. Έκδοσης: ...01/09/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...14/11/2025

Σελίδα:41

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΑΓΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

νά κατά πολύ τη συνεισφορά του κράτους. Αυτό οδηγεί σε έντονες παράλληλες εξαγωγές, ελλείψεις φαρμάκων, απόσυρση πολλών πολύ φθηνών φαρμάκων και καθυστέρηση στην είσοδο καινοτόμων φαρμάκων στη χώρα μας.

Η εικόνα το 2025 για τα καινοτόμα φάρμακα είναι ότι η Ελλάδα έχει από τις χαμηλότερες ημέρες στην Ευρώπη, με τις υψηλότερες επιστροφές από τη βιομηχανία. Ως αποτέλεσμα, καθυστερούν να έρθουν οι νέες, καινοτόμες θεραπείες, ενώ πολλές δεν θα έρθουν καθόλου. Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή μελέτη Patients WAIT Indicator 2025 (EFPIA-IQVIA), από τα 173 νέα φάρμακα που εγκρίθηκαν κατά την περίοδο 2020-2023 από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) μόλις τα 75 (43%) εισήχθησαν στην Ελλάδα, και μάλιστα με καθυστέρηση 654 ημερών, ενώ, σύμφωνα με την τοπική μελέτη της IQVIA 2025, μόνο ένα (1) στα πέντε (5) καινοτόμα φάρμακα της τελευταίας τετραετίας είναι διαθέσιμα στην ελληνική αγορά.

Με τις γεωπολιτικές εξελίξεις και τις ανακινήσεις Τραμπ, με τις πιέσεις για εξισορρόπηση της χρηματοδότησης της φαρμακευτικής καινοτομίας ανάμεσα στις ΗΠΑ και στις υπόλοιπες ανεπτυγμένες χώρες, κατεχόχιν τις ευρωπαϊκές, είναι απαραίτητο να αναθεωρήσει και η χώρα μας τη χρηματοδότηση του φαρμάκου και καί' επέκταση το ύψος των επιστροφών. Με δυνητικούς δασμούς των ΗΠΑ στα φαρμακευτικά προϊόντα, χωρίς εξαιρέσεις για τα καινοτόμα φάρμακα και χωρίς καμία πρόβλεψη για τις μελλοντικές εμπορικές και τιμολογιακές πολιτικές, αντισχύουμε για το μέλλον των ασθενών και του κλάδου μας στην Ευρώπη και στη χώρα μας.

Συμπερασματικά, απαιτούνται άμεσες πολιτικές παρεμβάσεις και να υπάρξει σταθερότητα και προβλεψιμότητα, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του συστήματος, η δίκαιη κατανομή των βαρών και η απρόσκοπτη πρόσβαση των ασθενών σε θεραπείες υψηλής αξίας. Το φάρμακο πρέπει να εδραιωθεί ως επένδυση στην πρόληψη και στη δημόσια υγεία και ως μοχλός μείωσης των συνολικών δαπανών του συστήματος. Προτείνουμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική που θα βασίζεται σε τρεις άξονες:

- πρώτον, στον επαναπροσδιορισμό της επένδυσης στην υγεία με βάση τις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού,
- δεύτερον, στον έλεγχο της συνταγογράφησης με ψηφιακά εργαλεία, που θα ο-

δηγήσει στη βελτίωση της απόδοσης της δημόσιας επένδυσης στο φάρμακο, και

- τρίτον, στη στήριξη και προσέλκυση επενδύσεων, κυρίως στις κλινικές μελέτες, αφού οι επενδύσεις στην παραγωγή έχουν μάλλον υπερβεί το όριο που μπορεί να στηρίξει η χώρα.

Σε επίπεδο συνολικής δαπάνης, φαίνεται πως η Ελλάδα, συγκρινόμενη με ένα δείγμα χωρών, είναι ουραγός στη δημόσια φαρμακευτική δαπάνη ανά κάτοικο.

Με δράσεις και στους τρεις αυτούς άξονες θα μειωθούν οι υποχρεωτικές επιστροφές και η υπερφορολόγηση, ενώ παράλληλα θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για την αύξηση της απασχόλησης, την αναστροφή του "brain drain" και την αύξηση νέων επενδύσεων.

Λίαν συντόμως, η μελέτη της Deloitte με θέμα «Οδικός χάρτης για τη φαρμακευτική πολιτική στην Ελλάδα την επόμενη μέρα» θα επικοινωνηθεί στην πολιτική ηγεσία, τις ενώσεις ασθενών και τους δημοσιογράφους. Η μελέτη αυτή στοχεύει να παρέχει έναν ολοκληρωμένο και εφαρμόσιμο οδικό χάρτη για τον μετασχηματισμό του φαρμακευτικού συστήματος της Ελλάδας, έναν οδικό χάρτη που φιλοδοξεί να βελτιώσει τη βιωσιμότητα μέσω αποτελεσματικής χρηματοδότησης και χρηστής διακυβέρνησης, να διασφαλίσει την ισότιμη πρόσβαση των ασθενών, με παράλληλη προώθηση της καινοτομίας, και να ευθυγραμμίσει τις εθνικές πολιτικές με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. •••

Το φάρμακο πρέπει να εδραιωθεί ως επένδυση στην πρόληψη και στη δημόσια υγεία, και ως μοχλός μείωσης των συνολικών δαπανών του συστήματος.